

■ Daňový systém

Nečestné prohlášení. Stát přihlíží podvodným daňovým slevám na děti, účinná kontrola chybí

Jitka Vlková
jitka.vlkova@hn.cz

Každoročně si lidé uplatní daňové slevy na své děti zhruba za 70 miliard korun. U každého dítěte má na úlevu nárok vždy jen jeden z rodičů, a úřady proto požadují čestná prohlášení o tom, že druhý z nich slevu neuplatňuje. Jenže v praxi si někdy daňové zvýhodnění uplatňují oba, a stát tak přichází o peníze. O kolik, to ale nikdo neví.

Úřady mají totiž kvůli neexistující automatické kontrole minimální šanci podvody odhalit. Daňový systém je od devadesátých let dodnes nastaven tak, že nesbírá podrobná data o tom, jaké daňové úlevy si uplatňují jednotliví zaměstnanci. A zda se na jedno dítě nežádá dvakrát, tedy není schopni ověřit. Změnit to má teprve nový informační systém daňové správy, ten ale začne fungovat nejdříve za dva roky. Zatím se tak daňové odpočty prověřují jen namátkově.

V praxi nepoctivcům stačí zalhat v čestném prohlášení nebo zfalšovat potvrzení od zaměstnavatele a stát buď odpustí část daňové povinnosti, nebo dokonce vyplatí příslušný bonus. Na něj má rodič nárok, pokud po odečtení všech daňových slev, tedy obvykle na poplatníka, na školkovně a na děti, dosáhne jeho daň záporné hodnoty. Stát mu pak vyplatí bonus maximálně do výše slevy na děti.

Například za uplynulý rok finanční správa odhalila 60 podvodů s neoprávněně vyžádanými daňovými bonusy. Při nich šlo celkem o 3,3 milionu korun, tedy v průměru 55 tisíc na jeden případ. Jen na bonusech za děti stát ročně vyplatí zhruba půl milionu lidí, a to ve výši přesahující 13 miliard

korun. A ani v tomto případě netuší, kolik je z toho čerpáno neoprávněně.

O tom, že se právě slevy na děti zneužívají, otevřeně mluvila v nedávném rozhovoru pro HN také šéfka Generálního finančního ředitelství Simona Horňáčková. „Zjistilo se při kontrolách, že lidé si slevy na děti v hojném počtu uplatňovali dvakrát. Byl z toho poměrně velký fiskální efekt, často i bez nutnosti zahájení kontroly. Analytici jen rozeslali výzvy, aby se rodiče rozhodli, který z nich slevu uplatní, a oni si to sami opravili,“ uvedla.

Realita je ale taková, že kromě nezalosti nebo nepochopení může jít nejen o podvodný záměr, ale dokonce i o součást organizovaného zločinu. Finanční správa například aktuálně řeší jeden z nejrozsáhlejších podvodů v této oblasti. Tři podezřelí při něm prostřednictvím sto osmdesáti smyšlených daňových příznání vylákali v letech 2013 až 2017 ze státní kasy přes pět milionů korun.

„Zneužívali odcizené identifikační údaje různých osob a falešná potvrzení o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti, srážených zálohách na daň a daňovém zvýhodnění a pod odcizenou identitou pak žádali u různých finančních úřadů o vrácení fiktivního přeplatku na dani mimo jiné formou bonusu,“ popisuje mluvčí správy Tomáš Weiss. Přišlo se na to kombinací kontrol a podnětu od Finančního analytického úřadu.

HN v této souvislosti zjistily, že Městské státní zastupitelství v Praze už údajně organizátory podvodu obžalovalo z kráčení daně a dva z nich také z praní špinavých peněz. Celko-

Na koho se napiše? Slevu na dítě si může uplatnit jen jeden z rodičů. Pokud se po odečtení daňových slev dostane „do minusu“, stát mu dokonce zaplatí.

Foto: Midjourney AI

vou škodu na státním rozpočtu vyčíslila obžaloba na více než sedm milionů korun. Hlavní líčení se bude konat v květnu. „Šlo o rozsáhlou trestnou činnost,“ říká mluvčí pražských žalobců Aleš Cimbal.

Odhalování podvodů komplikuje fakt, že neexistuje centrální databáze, která by data z odevzdaných čestných prohlášení nebo potvrzení od zaměstnavatele evidovala a analyzovala. Například rodina se dvěma dětmi přitom může na daních neoprávněně ušetřit nebo díky bonusu získat „na ruku“ až 37,5 tisíce korun za rok.

Spolehlivě zkontrolovat, že slevu nenárokují oba rodiče, dokáže

finanční správa, jen když oba podávají daňové příznání. „V automatizovaném daňovém informačním systému (ADIS) si může ověřit podle rodného čísla, zda dítě není současně uplatněno u více osob podávajících daňové příznání,“ vysvětluje Ivana Brancuzká z poradenské společnosti Crowe.

U ostatních poplatníků je ale správa odkázána na to, že její analytici vytipují v rámci daňových příznání rizikové případy a u nich pak zkontrolují i druhého rodiče. „Je to o náhodě, kdy do firmy přijde kontrola,“ říká například majitelka společnosti UOL Účetnictví Jana Jáčková.

Situace by se podle samotné finanční správy měla zlepšit s postupnou digitalizací státních agend. „Jakmile budeme disponovat informacemi od zaměstnavatelů o zdanění jednotlivých zaměstnanců, které nám poskytne nový daňový informační systém nDIS, budeme schopni v daleko větší míře těmto podvodným praktikám čelit,“ uvádí Weiss.

Mluvčí správy zároveň doplnil, že nasazení nového systému se předpokládá v roce 2026. Mluví se o něm už ale více než deset let, nicméně kvůli potížím se zakázkou a politické neochotě je překonat se změna dlouho nedařila prosadit.

■ Evropská unie

Česká politička Dlabajová má vést Italy do eurovoleb

Kateřina Šafaříková
katerina.safarikova@hn.cz

Česká europoslankyně Martina Dlabajová (nezávislá, do loňska za ANO) má šanci na jedno prvenství. Obrátili se na ni italské politici a nabídli jí vedení liberální koalice do eurovoleb. Pokud na to kývne, Dlabajová bude první europoslankyní za Česko po vstupu do Evropské unie, která kandiduje v jiné členské zemi.

Dlabajová dostala nabídku vést liberály v jednom z pěti volebních okrsků, do kterých je Itálie rozdělena. Oslovily ji centristické strany spojené ve volební koalici Stati Uniti d'Europa (Spojené státy evropské) a nabídly jí vedení kandidátky konkrétně na severovýchodě země.

Volební okrsek zahrnuje regiony Benátska, Emilie-Romagna, Trentina a dalších. Nejznámějším městem jsou Benátky a dohromady oblast čítá přes devět milionů voličů.

„Vedeme s Martinou Dlabajovou debatu o tom, že by mohla vést kandidátku za tuto oblast,“ potvrdil informaci online deníku Aktuálně.cz a HN mimo záznam poradce italského europoslance Nicolò Dantiho.

Nicola Danti koordinuje sestavení kandidátek pro všechny okrsky za italskou centristickou koalici. S Dlabajovou sedí ve stejné liberální frakci Renew (Obnova) na půdě europarlamentu a spolupracují i ve výboru pro průmysl a energetiku.

Protože jména ještě nejsou definitivní, nechtěli Danti ani další členové jeho volebního týmu jednání s českou političkou veřejně komentovat.

Italské strany mají čas až do konce dubna na odevzdání kandidátů do eurovoleb začátkem června.

„Nabídku vést kandidátku liberálů v severovýchodním okrsku jsem dostala před několika týdny,“ potvrdila Aktuálně.cz a HN také sama Dlabajová. „Velmi si toho vážím. Beru to jako ocenění mé práce mimo jiné v europarlamentu,“ dodala poslankyně.

V evropských volbách je možné ucházet se o mandát v jiné členské zemi EU. Případů, kdy uspěl politik za hranicemi svého domovského státu, není nekonečně, ale existují.

Za italské liberály už byl v europarlamentu v minulých obdobích Belgičan Olivier Dupuis. Nyní se spekuluje, že by za ně kandidoval také Brit s italským pasem Graham Watson.

Nejnámější případ cizince na zahraniční kandidátce byl v minulosti

Daniel Cohn-Bendit, francouzský revolucionář a buřič, který usedl do europarlamentu za německé Zelené. A doteď vede zahraniční výbor europarlamentu Brit také s německým pasem David McAllister, který kandidoval za německé lidovce.

Dotyčný člověk ale musí mít k druhé zemi vztah, aby přesvědčil tamní voliče. To v případě europoslankyně Dlabajové, která před rokem odešla od hnutí ANO, platí.

Sedmačtyřicetiletá Dlabajová dvacet let v Itálii žila. Vystudovala tam a založila svoji první firmu. Radila italským krajům a hospodářským komorám a za rozvoj vztahů s Českem dostala italské státní vyznamenání.

Na půdě europarlamentu na sebe upozornila jako zastánkyně malých a středních podniků v EU. Za její práci ji server EUMatrix opakovaně za-

řadil do první stovky nejlivnějších členů sedmisethlavého unijního parlamentu a druhou nejlivnější mezi českými europoslanci vůbec po její liberální kolegyni Dítě Charanzové.

„Kvůli tomu všemu máme o Martinu Dlabajovou zájem. Severovýchodní okrsek je nejprůmyslovější část Itálie, byznysově orientovaná politička tam patří,“ řekl zmiňovaný zdroj od italských liberálů. „Navíc umí opravdu skvěle italsky,“ dodal.

Průzkumy předpovídají koalici Stati Uniti d'Europa získat čtyř až šest mandátů. Pokud by Dlabajová skutečně vedla jednu kandidátku, zřejmě by se do parlamentu dostala.

Jestli nabídku vezme, ještě definitivně neřekla. Příští týden letí do Říma na jednání, které to má rozhodnout. Kdyby odmítla, po deseti letech v europarlamentu skončí.